

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 1/8

**FACULTATEA DE MEDICINĂ
PROGRAMUL DE STUDII 0912.1 MEDICINĂ
CATEDRA DE FILOSOFIE ȘI BIOETICĂ**

APROBAT

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare în Medicină

Proces verbal nr. 1 din 16.09.21

Președinte, dr. hab. șt. med., conf. univ.

Suman Serghei _____

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății Medicină nr.1

Proces verbal nr. 1 din 21.09.21

Decanul Facultății, dr. hab. șt. med., conf. univ.

Plăcintă Gheorghe _____

APROBAT

la ședința Catedrei de filosofie și bioetică

Proces verbal nr. 02 din 16.09.2021

Șef catedră, dr. hab. în filos., conf. univ.

Ojovanu Vitalie _____

CURRICULUM

DISCIPLINA AXIOLOGIE MEDICALĂ

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină opțională**

Curriculum elaborat de autorul:

Ojovanu Vitalie, dr. hab. în filos., conf. univ.

Chișinău, 2021

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:	09
Data:	08.09.2021
Pag. 2/8	

I. PRELIMINARII

Entitățile axiologice stau la baza tuturor conceptelor valorice, etice, normative și de alt gen durabil implicate în domeniile medicinei contemporane. Aspectele teoretice și practice ale axiologiei medicale sunt necesare mediciniștilor dar, mai ales, viitorilor medici pentru o mai temeinică poziționare și orientare conceptual-teoretică și etico-normativă în exercitarea abilităților profesionale.

Cursul opțional *Axiologie medicală* oferă cunoștințe generale de axiologie, cât și a celor de axiologie medicală, în special, mediciniștilor pentru a facilita cunoașterea, înțelegerea și funcționalitatea valorilor spiritual-morale în întreg spectrul activității medicale. Acest fapt, la rândul său, vine să întregască cunoștințele de bioetică, etică medicală, comunicare și comportament în medicină, deontologie, drept medical ș.a. inclusiv și prin fiind faptul că suportul axiologic mereu a stat la baza activității medicale pe întreg parcursul evoluării medicinei în istoria umanității. Cu atât mai mult astăzi, când activitatea medicală (clinică sau științifică) este totalmente penetrată de factorul tehnico-științific și deseori specialistului în medicină îi este destul de dificil să ia o atitudine ori strategie profesionistă corectă.

- **Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională**

Prin cursul de *Axiologie medicală* se poate contribui în mod eficient la devenirea integră și multilaterală specialistului contemporan în medicină prin conturarea mai amplă al profilului său umanist, oferindu-se cunoștințe și formându-se competențe necesare realizării actului medical reușit ori a cercetărilor importante și competitive:

1. Cunoașterea componentelor de bază ale teoriei valorilor, evoluarea acestui domeniu, relevarea rolului și a implicării valorilor în medicină.
2. Evidențierea premiselor și a procesului constituirii axiologiei medicale. Importanța corelației axiologie-etică-bioetică în cercetări și în medicina clinică contemporană.
3. Demonstrarea funcției valorilor în medicină de a fi un suport teoretic fundamental comun pentru tot instrumentarul teoretico-aplicativ al eticii și deontologiei medicale, bioeticii, comunicării și comportamentului, dreptului și managementului în medicină.
4. Identificarea subiectelor esențiale ale axiologiei medicinei ce va avea un impact favorabil asupra luării unor decizii clinice rezonabile, argumentate din punct de vedere profesional, juridic și moral.
5. Analiza problemelor din medicina clinică cunoașterea cărora poate favoriza dezvoltarea unor competențe și abilități necesare pentru găsirea soluțiilor oportune în activitatea medicală.

- **Limbile de predare a disciplinei:** română, rusă, engleză, franceză.

- **Beneficiari:** studenții anului I, facultățile de Medicină 1 și 2.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	U.05.A.046.4		
Denumirea disciplinei	Axiologie medicală		
Responsabili de disciplină	dr. hab. în filos., conf. univ. Vitalie Ojovanu		
Anul	III	Semestrul	5
Numărul de ore total, inclusiv:			30
Curs	10	Lucrări practice	10
Seminare	-	Lucrul individual	10
Forma de evaluare	E	Numărul de credite	1

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:

09

Data:

08.09.2021

Pag. 3/8

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

• **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**

- cunoașterea noțiunilor și conceptelor de bază ale axiologiei.
- înțelegerea importanței teoriei valorilor în medicină.
- familiarizarea cu subiectele axiologice din activitatea medicală.
- înțelegerea posibilităților de abordare a dilemelor și problemelor morale în medicină prin implicarea axiologiei.

• **la nivel de aplicare:**

- formarea de competențe pentru aplicarea cunoștințelor acumulate în activitatea profesional-clinică și cea de cercetare.
- dezvoltarea abilităților de deliberare pe subiecte clinice cu competențe temeinice etice și bioetice.
- formarea deprinderilor de luare a deciziilor corecte în context clinic.

• **la nivel de integrare:**

- cunoștințele și abilitățile acumulate în cadrul acestui curs vor permite studenților să aibă o viziune mai amplă asupra actului medical - ca activitate complexă în care aspectele clinice corelează cu multiple influențe extramedicale.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

Pentru a fi implicat în mod plener în procesul studierii respectivei discipline studentul necesită cunoștințe de bază în: Științele comportamentului, Bazele comunicării medicale, Bioetică, Istoria medicinei. Cunoștințe generale din etapa preuniversitară de Istorie, Elocință, Logică. De asemenea sunt necesare competențe de orientare în căutarea surselor bibliografice în cataloage de bibliotecă și online; de utilizare a internetului; de comunicare și analiză a situațiilor cu probleme de comunicare și comportament ș.a.

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucrul individual
1.	Definiția noțiunii de axiologie. Constituirea axiologiei: context istoric, etape și direcții.	2	2	2
2.	Componentele de bază ale teoriei valorilor. Rol și implicare a valorilor în medicină.	2	2	2
3.	Premise și devenire a axiologiei medicale. Tandemul bioetică – axiologie în medicina contemporană.	2	2	2
4.	Subiecte esențiale ale axiologiei medicinei.	2	2	2
5.	Perspective ale evoluării valorilor medicale.	2	2	2
		10	10	10

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 4/8

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucrul individual
Total		30		

VI. MANOPERE PRACTICE ACHIZIȚIONATE LA FINELE DISCIPLINEI

- Asimilarea teoretică și aplicarea în practica medicală clinică a cunoștințelor despre esența valorilor ca entități existențiale specifice.
- Implementarea capacităților de abordare obiectivă și eficientă a situațiilor problematice în cadrul actului medical și în alte aspecte ale activității medicale.

VII. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema 1. Definiția noțiunii de axiologie. Constituirea axiologiei: context istoric, etape și direcții. <ul style="list-style-type: none">• să definească noțiunea de axiologie;• să cunoască contextul istoric, etapele dezvoltării și direcțiile evoluării axiologiei;• să demonstreze cunoașterea contextului istoric și procesul apariției axiologiei;• să dezvolte competențe în caracterizarea direcțiilor dezvoltării axiologiei.	<ol style="list-style-type: none">1. Definirea noțiunii de axiologie.2. Geneza și evoluarea axiologiei.3. Principalele tendințe în constituirea teoriei valorilor.
Tema 2. Componentele de bază ale teoriei valorilor. Rol și implicare a valorilor în medicină. <ul style="list-style-type: none">• să identifice structura și problematica axiologiei;• să cunoască clasificarea teoriilor axiologice;• să demonstreze caracteristicile valorilor;• să știe clasificarea și funcțiile valorilor.	<ol style="list-style-type: none">1. Subiectele esențiale ale teoriei valorilor.2. Teoriile axiologice.3. Clase de valori. Valori fundamentale.4. Funcțiile valorilor.
Tema 3. Premise și devenire a axiologiei medicale. Tandemul bioetică – axiologie în medicina contemporană. <ul style="list-style-type: none">• să definească și să comenteze noțiunea de axiologie medicală;• să cunoască esența axiologiei speciale;• să identifice clasele de valori medicale;• să releve particularitățile valorilor în medicină.• se indice rolul bioeticii în devenirea axiologiei medicale și în evoluarea acesteia.	<ol style="list-style-type: none">1. Noțiunea de axiologie specială.2. Trăsăturile esențiale ale axiologiei medicale.3. Clasele de valori în medicină.4. Particularități ale valorilor medicale.5. Bioetica – factor catalizant și suport teoretic esențial în dezvoltarea teoriei valorilor medicale.
Tema 4. Subiecte esențiale ale axiologiei medicinei. <ul style="list-style-type: none">• să identifice domeniile, aspectele și nivelurile axiologiei medicale;• să cunoască clasificarea subiectelor acțiunii valorice în medicină;• să caracterizeze subiectele esențiale ale axiologiei medicinei;	<ol style="list-style-type: none">1. Axiologia medicală: domenii, aspecte, niveluri.2. Clase de subiecte ale acțiunii valorice în medicină.3. Subiecte esențiale ale axiologiei medicinei.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:

09

Data:

08.09.2021

Pag. 5/8

Obiective

- să înțeleagă valorile de bază ale medicinei în context aplicativ clinic.

Unități de conținut

4. Valori medicale esențiale.

Tema 5. Perspective ale evoluției valorilor medicale.

- să perceapă specificul evoluției valorilor medicale în context civilizațional;
- să cunoască posibile configurații valorice în cadrul activității medicale;
- să înțeleagă cadrul valoric actual în contextul procesului evolutiv continuu.

1. Civilizație și evoluție valorică.
2. Configurații posibile ale valorilor medicale.
3. Actul evoluției valorice în context medical și istorico-social.

VIII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT)) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

- **CP1.** Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale cu aplicarea valorilor și normelor eticii profesionale, precum și prevederilor legislației în vigoare.
- **CP5.** Integrarea interdisciplinară a activității medicului în echipă cu utilizarea eficientă a tuturor resurselor.
- **CP7.** Promovarea și asigurarea. prestigiului profesiei de medic și ridicarea nivelului profesional.

✓ Competențe transversale (CT)

- **CT1.** Autonomie și responsabilitate în activitate.
- **CT4.** Dezvoltare personală și profesională.

✓ Finalități de studiu

- Să cunoască definițiile și postulatele teoretice de bază ale axiologiei, în general, și ale axiologiei medicale, în special.
- Să distingă în diverse aspecte ale activității medicale componentele axiologice.
- Să identifice într-un cadru concret al activității medicale armonie sau conflict valoric.
- Să configureze în actele normative subiecte axiologice și să se poată aprecia rolul lor (potrivirea, nepotrivirea, conflictul etc.).
- Să se poată orienta corect în diverse situații ale actului medical, pentru a lua o decizie potrivită ținând cont de tabloul valoric existent.
- Să poată dezvolta competențe de ascultare activă a interlocutor (pacientului, rudelor acestuia, colegilor).
- Să demonstreze abilități de comunicare empatică cu pacienții și reprezentanții lor.
- Să analizeze actul medical din punct de vedere al respectării principiilor morale.

IX. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Studierea literaturii obligatorii și celei opționale la temă.	Lecturarea, identificarea momentelor/subiectelor cheie a materialului, luarea de notițe, formularea de concluzii și opinii personale.	1. Aprecierea nivelului de implicare a studentului în sesiunile practice. 2. Aprecierea calității implicării (calitatea mesajelor, judecăților și	Pe parcursul cursului.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 6/8

			concluziilor exprimate).	
2.	Identificarea articolelor din codurile etice, deontologice și actelor juridice cu referire directă sau potențială la valori.	Familiarizarea cu documentele etice și juridice potrivite temei. Identificarea articolelor respective și analiza acestora.	Aprecierea capacității de orientare în conținut și de analiză a subiectului identificat.	Sarcină practică la tema nr.5.
3.	Analiza studiului de caz cu prezența subiectului axiologic.	Alegerea și descrierea studiului de caz Analiza cauzelor problemelor apărute în studiul de caz. Prognosticul cazului cercetat. Deducerea rezultatului scontat al cazului.	1. Analiza, sinteza, generalizarea datelor obținute prin investigare proprie. 2. Formarea unui algoritm de cunoaștere în baza concluziilor obținute.	Pe parcursul cursului.

X. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

- **Metode de predare și învățare utilizate**

Prelegerea constă într-o expunere interactivă a conținutului de bază a cursului.

Seminarul și activitatea extraauditivă a studentului presupune aplicarea a unui șir de metode după cum urmează: conversația euristică, problematizarea, brainstorming, lucrul în grup, studiul individual, dezbateră, rezolvarea situațiilor de problemă, joc de rol, studiul de caz.

- **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**

Studiul textelor de documente; jocurile de rol; studiul de caz; instruirea asistată de calculator.

- **Metode de evaluare (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)**

Curentă: control frontal sau/și individual prin:

- ✓ evaluarea nivelului de implicare a studenților și calității acestora în realizarea sarcinilor curente;
- ✓ evaluarea răspunsurilor (argumentelor și deciziilor studenților) la întrebările situațiilor de problemă sau studiilor de caz;
- ✓ evaluarea lucrării de control.

Finală: examen.

Proba finală - test oral ce constă din 3 întrebări: o întrebare pentru evaluarea cunoștințelor și două întrebări pentru evaluarea competențelor.

Răspunsurile se apreciază cu note de la 0 până la 10 în conformitate cu regulamentele naționale de evaluare a cunoștințelor și competențelor. Media anuală se formează din suma tuturor notelor împărțită la numărul de note acumulate.

Nota finală va fi calculată din nota medie anuală (coeficientul 0,5) și nota la proba finală (coeficientul 0,5).

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU STUDII UNIVERSITARE

Redacția:

09

Data:

08.09.2021

Pag. 7/8

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,00	6	D
6,01-6,50	6,5	
6,51-7,00	7	C
7,01-7,50	7,5	
7,51-8,00	8	B
8,01-8,50	8,5	
8,51-9,00	9	A
9,01-9,50	9,5	
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, răspuns oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

XI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Ojovanu Vitalie. Axiologia și medicina: dimensiuni teoretico-metodologice. Chișinău: UASM, 2012.
2. Ojovanu V. (coord.). Filosofia medicinei (cu elemente de bioetică medicală): Suport de curs. Chișinău: CEP Medicina, 2017.
3. Dicționar de Filosofie și Bioetică. Chișinău: Medicina, 2004

B. Suplimentară:

1. Aristotel. Morala către Eudem. În: Bagdasar N., Virgil Bogdan, Narly C. Antologie filosofică. București: Editura Uniunii Scriitorilor, 1996.
2. Axiologie și moralitate. Ed. de V. Mureșan. București: Punct, 2001.
3. Andrei P. Filosofia valorii. Iași: Polirom, 1997.
4. Astărăstoae V., Sana Loue, Ioan B-G. Etica cercetării pe subiecți umani. Iași: Ed. U.M.F. „Gr. Popa”, 2009.
5. Beauchamp T., Childress J. Principles of Biomedical Ethics. Oxford: Oxford University Press, 2001.
6. Ives Jonathan, Dunn Michael, Cribb Alan (ed.). Empirical bioethics: theoretical and practical perspectives. Cambridge: Cambridge University Press, 2017.
7. Little J.M. Restoring humane values to medicine. Redactori: I.Kerridge, Ch.Jordens, E.-J.Sayers.

**CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ PENTRU
STUDII UNIVERSITARE**

Redacția: 09

Data: 08.09.2021

Pag. 8/8

- Sydney: Desert Pea Press, 2003.
8. Massé R. Éthique et santé publique: Enjeux, valeurs et normativité. Laval: Les Presses de l'Université Laval, 2003.
 9. Mill John Stuart. Utilitarismul. București: Editura Alternative, 1994.
 10. Moutsopoulos E. Valorile. Obiectivarea intenționalității conștiinței. Spre o fenomenologie a valorilor. București: OMONIA, 2005.
 11. Talbot Marianne. Bioethics: an introduction. Cambridge: Cambridge University Press, 2016.
 12. Teodorescu M.C. Valorile vitale și morale în practica medicală. București: Progresul Românesc, 1996.
 13. Быховская И. М. Homo somaticus: аксиология человеческого тела. Москва: Эдиториал УРСС, 2000.
 14. Матвеев П.Е. Моральные ценности. Владимир: Изд. Влад. ГУ, 2004.
 15. Хрусталеv Ю.М., Царегородцев Г.И. Философия науки и медицины. Москва: ГЭОТАР – Медия, 2005.